

... och de föll båda ner i himlen Pardans som ekar psykologisk thriller

Efva Lilja är tillbaka på Weld med en duett för två erfarna dansare. En komplex relation där kropparna blir till ett levande arkiv för motstridiga känslor.

Anna Ångström

Publicerad 09:47

Följ skribent

... och de föll båda ner i himlen

Dans

Medverkande: Helene Karabuda, Per Sacklén

Var: Weld, Stockholm

Koreografi: Efva Lilja, även bild, video, text

Originalmusik, ljud, videoredigering: Åke Parmerud. Ljus: Jonas Holst. Filmning: Håkan Larsson

Den starka känslan av allvar, "här är livet". Så beskriver dansaren Helene Karabuda arbetet med koreografen Efva Lilja, i dennas bok "Att leva i och genom dans" som utkom 2023.

Och visst uppfattar man detta i Liljas många verk; att kropparna reagerar på lagrad erfarenhet. Häromåret dansade Efva Lilja sitt vibrerande solo "[Kärlekens samtal är dans](#)" på Weld, den scen hon drev 1997–2005 som ELD. Nu återvänder hon till det patinerade källarrummet med en duett för Helene Karabuda och Per Sacklén, två mogna dansare som närmar sig 60. Om Karabuda är "Lilja-veteran" är Sacklén dito "novis".

Man skulle kunna beskriva "... och de föll båda ner i himlen" som en fysisk och poetisk "Scener ur ett äktenskap" med tvära kast. Här finns snudd på Bergmanvibbar när paret i stunder av tillit och med regnet smattrande på taket – en plattform på scenen – ligger och samtalar. Han uppfattar att hon ser det hon vill se hos honom – en man, men inte *honom*.

Helene Karabuda och Per Sacklén. Foto: Håkan Larsson

Dialogen är inte verkets starka sida, även om den har viss humor i sin lite terapeutiska ton. Det är i det fysiska samspelet, den totala närheten eller avståndet, kampen och rädslan, som det bränner till. Kropparna blir till ett levande arkiv av minnen i en cirkulär koreografi som börjar i en tät, ömsint bild. Ett par står huvud mot huvud, klär av sig, byter kläder, rullar ihop plagg till mentala stötdämpare. Utstöter skrin med vidöppna munnar och stegar ut över scenen med breda, aggressiva eller frustrerade kliv och svepande armar.

Deras suddiga konturer anas också på en film som projiceras i fonden. Filmbildernas ofta harmoniska tillstånd, som när dansarna glatt svänger höfterna, är kanske det som paret försöker hitta tillbaka till. Helene Karabuda är skarp och mjuk, bara hennes sätt att iakttä partnern säger mycket. Hon klänger på hans rygg. Hans smekning blir en liten, mjuk minnesrester bubblar upp som ohejdbara skakningar. Vackra

projektioner av natur (och ett äpple från Paradiset?) skapar atmosfär och raster till detta kammerspel, som genomsyras av Åke Parmeruds fantastiska komposition.

Efva Lilja har under årens lopp samarbetet med en rad samtida kompositörer. Parmeruds elektroniska ljudvärldar är filmiskt dramatiska. Ekande puls som från en maskin eller spröda metalliska klanger förstärker intrycken av psykologisk thriller. Ett par gånger leker dansarna cowboys med rykande pistolmynningar. De är konstant spänt uppmärksamma på varandra. Hittar balanspunkter med hopflätade ben, i en brottning som övergår i gemensam lust, i en yrselskapande virveldans. I sådana stunder blir titeln "... och de föll båda ner i himlen" helt adekvat.

Till Malmö och Göteborg

"... och de föll båda ner i himlen" gästspelar på Skånes dansteater den 4 mars och Skogen, Göteborg, den 14 mars.